

Wrońska-Twardecka, Jolanta

"Polskie badania obcych kultur ludowych. Materiały z konferencji we Wrocławu w dniach 25-26 listopada 1978 r.", Wrocław 1981 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 28/1, 247

1983

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Polskie badania obcych kultur ludowych. Materiały z konferencji we Wrocławiu w dniach 25—26 listopada 1978 r. „Acta Universitatis Wratislaviensis” Nr 572 Wrocław 1981, 180 s.

Tom zawiera 20 artykułów i przyczynków, dotyczących historii i stanu badań etnograficznych prowadzonych poza granicami naszego kraju zarówno przez specjalistów, jak i osoby nie związane profesjonalnie z tą nauką. Publikacje podzielono na 4 grupy tematyczne. W pierwszej — zatytułowanej Europa — przedstawiono przede wszystkim dorobek dwóch wybitnych badaczy — teoretyka kultury słowiańskiej K. Moszyńskiego (Z. Biały) oraz badacza Półwyspu Iberyjskiego E. Frankowskiego (W. Armon). Ponadto W. Baranowski ukazał wkład Polaków do badań ludowych kultur europejskiej części Rosji. Warto dodać, że bezpośrednie sąsiedztwo z ludnością ukraińską i białoruską, umocnione przez historię, skłaniało licznych polskich folklorystów do zainteresowania się tymi kulturami, stąd dorobek polski w zakresie etnografii naszych najbliższych wschodnich sąsiadów stał się istotną częścią całego jej zasobu. Ostatni artykuł w tej części, dotyczący etnografii europejskiej, ma nieco inny charakter i jest zatytułowany: *Polskie potrzeby badań porównywanawczych nad historią kultur ludowych Europy*. Problemy te przedstawiła A. Kutrzeba Pojnarowa.

W następnej części — Azja i Oceania — najobszerniejsza publikacja (A. Kuczyńskiego) dotyczy drugiego co do ważności i ilości obszaru polskich penetracji badawczych za granicą — Wschodniej Syberii i Azji Środkowej. Autor zapoznaje nas przede wszystkim z pracami naukowymi, korespondencją i pamiętnikami polskich zesłańców politycznych. Odnaleźć w nich można sporo wiadomości dotyczących nie tylko folkloru, ale również geografii i geologii. Szczególnie cenne są pod tym względem wspomnienia K. Piotrowskiego, B. Piłsudskiego, A. Czekanowskiego i F. Kona, któremu H. Świenko poświęcił oddzielną publikację — zatytułowaną: *Feliks Kon — badacz ludów Syberii i rewolucjonista*. Badania polskie — prowadzone na tych terenach w ostatnich latach — zaprezentowali Z. Jasiewicz i L. Dziegiel.

Kontynentu amerykańskiego dotyczą dwie pozycje: M. Paradowskiej, która zajęła się polskimi penetracjami etnograficznymi w Ameryce Południowej do 1939 r. (było ich niewiele) i K. Kopczyńskiego przedstawiającego fragment swojej większej pracy — przygotowywanej do druku, a dotyczącej kontaktów polskich podróżników z Indianami Ameryki Północnej.

Ostatnia grupa materiałów z konferencji zawiera informacje o naszych instytucjach, wydawnictwach i zbiorach etnograficznych, w których znalazła się tematyka pozapolska.

Na końcu omawianego tomu zamieszczono wybór literatury, dotyczącej wkładu badaczy polskich w poznanie kultur ludowych świata.

Kończąc prezentację materiałów z bardzo pożytecznej konferencji wrocławskiej trzeba wyrazić żal, że pominięto tak ważne w historii naszej etnografii postacie, jak B. Malinowski i A. Waligórski. Nikt też nie podjął się omówienia dorobku jednego z naszych największych uczonych — J. Czekanowskiego.

Jolanta Wrońska-Twardecka
(Warszawa)